

ПРОТОКОЛ

София, 09.06.2016 г.

от Обществено обсъждане на проект на решение относно утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“

Днес, 09.06.2016 г. от 14:33 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията, в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц.д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Светла Тодорова, Ремзи Осман, Александър Йорданов, Евгения Харитоновна, Владко Владимиров, Георги Златев и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На обсъждането присъства и членът на Комисията Валентин Петков от състав „В и К“.

На общественото обсъждане присъстваха Е. Маринова – директор „Правна“, П. Младеновски – началник на отдел „Цени и лицензии: електрически мрежи, търговия и пазари“ и експерти от КЕВР.

С писма на КЕВР с изх. № Е-04-00-69/06.06.2016 г., с изх. № Е-04-00-72/07.06.2016 г. и с изх. № Е-04-00-71/07.06.2016 г. като заинтересовани лица бяха поканени Министерство на енергетиката, Комисия по енергетика към Народното събрание, Омбудсман на Република България, Конфедерация на независимите синдикати в България, Конфедерация на труда „Подкрепа“, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори, Българска браншова камара на енергетиците, Асоциация на топлофикационните дружества, Федерация на потребителите в България, БНА „Активни потребители“, Комисия за защита на потребителите, Гражданско движение „ДНЕС“, Национална федерация на енергетиците и Независима синдикална федерация на енергетиците в България.

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Теодор Дечев – директор на дирекция „Индустриални политика“ в Асоциация на индустриалния капитал в България;
- г-н Константин Стаменов – председател на Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори, представител на КРИБ;
- г-жа Меглена Русенова – Българска фотоволтаична асоциация;
- Венцислав Митовски – гражданин;
- Макарий Новев – независим енергиен експерт;
- инж. Огнян Винаров – Граждански контрол и Гражданско движение „ДЕН“;
- Красимира Пищухина – изпълнителен директор на Асоциация „Свободен енергиен пазар“.

Министерство на енергетиката, Комисия по енергетика към Народното събрание, Омбудсман на Република България, Конфедерация на независимите синдикати в България, Конфедерация на труда „Подкрепа“, Българска търговско-промишлена палата,

Българска стопанска камара, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Българска браншова камара на енергетиците, Асоциация на топлофикационните дружества, Федерация на потребителите в България, БНА „Активни потребители“, Комисия за защита на потребителите, Гражданско движение „ДНЕС“, Национална федерация на енергетиците и Независима синдикална федерация на енергетиците в България не изпращат свои представители.

Общественото обсъждане се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

На интернет страницата на Комисията е публикуван проект на решение относно утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“.

Председателят доц. д-р Иван Н. Иванов откри общественото обсъждане и даде думата за изказвания.

Теодор Дечев – директор на дирекция „Индустриални политика“ в Асоциация на индустриалния капитал в България:

Съвсем накратко. Асоциация на индустриалния капитал по принцип приветства така направеното предложение. Най-общата препоръка, която бихме могли да отправим, както и в предишни решения, които е имало, е отново да присъства тази информация, която ни даваше възможността да знаем колко ни струва всеки един принос към отговорността към обществото. В предишни решение поотделно пишеше за всеки: „ТЕЦ Марица 1“, „ТЕЦ Марица 3“, отделните когенерации, отделните ВЕИ-та и т.н. Този път не знам дали в това, което е изложено в сайта, е пропуснато или тази информация я няма по принцип, но ние бихме желали тя да присъства. Това е. Предполагам, че останалите наши колеги ще бъдат по-подробни и затова днес ние ще сме по-лаконични.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Дечев. Тази информация ще бъде специално адресирана до Вас, до Асоциация на индустриалния капитал в България.

Константин Стаменов – председател на Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори:

Пропуснах когато се записвах да отбележа, че идвам и като представител на КРИБ. В никакъв случай няма да говоря дълго, ние ще дадем писмено становище. Това, което ние винаги сме желали и настоявали е фиксираните компоненти в крайната цена на електроенергията да бъдат минимизирани. В случая говоря най-вече за добавката „задължение към обществото“, защото знаете, че това е един вид данък, който плащаме всички потребители: индустриални и битови. Би трябвало всичко, което е законово да се заплати на преференциалните производители, но всичко което е незаконно да бъде максимално орязано, за да може този данък наистина да е минимален. Знаете, че тази добавка и фиксираната компонента в крайната цена в България е една от най-високите в Европа. Говори ли сме го много пъти. Знаете, че има спад в потреблението, в икономиката има свиване. За конкурентоспособността на индустрията е изключително важно да имаме конкурентни цени и да може да произвеждаме и да продаваме, защото зад нас стоят работни места. За да съм пределно ясен, ние не искаме да убиваме никой от преференциалните потребители, просто искаме те да работят по законов начин. Това е. Няма да държа слово. Благодаря Ви за думата.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Стаменов. Към Вас и към г-н Дечев имам апел. Има двуседмичен срок и ако желаете организациите които представлявате могат да депозират писмено

становище и предложение към Комисията. Ще бъде разгледано и ще бъде отговорено съвсем изчерпателно чрез приемане или чрез отклоняване на направените предложения, но в единия и в другия случай това ще бъде мотивирано. Вие носител ли сте на някои от наградите, които вчера бяха раздадени от КРИБ?

Константин Стаменов – председател на Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори:

Не.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Иначе щях да Ви поздравя.

Меглена Русенова – Българска фотоволтаична асоциация:

Бих искала да обърна Вашето внимание конкретно върху определянето на цена за достъп до електропреносната мрежа за производителите от фотоволтаични и вятърни електрически централи. Представяйки интересите на производителите от фотоволтаични централи, но и като управител на ветроенергийна централа, бих искала да получим или в самото решение, или в допълнение становище на Комисията в отговор на въпроса ни защо продължава формирането на тази цена за достъп само за производители от определен вид технологии. Ние видяхме и предложението на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, което е отправено до КЕВР и е във връзка с новия ценови период. Виждаме известно разминаване между това, което те предлагат и това, което накрая Комисията е предложила, за да бъде определено като цена. Бихме искали да имаме информация как се стигнало до тази промяна от цена от 6,85, предложена от ЕСО, в последствие до 7,02, която е влезнала като предложение в доклада на КЕВР по новото ценово решение. Ние възразяваме още от първата година, когато беше въведена тази цена за достъп само за производители от фотоволтаични и вятърни централи. Възразяваме относно нейното формиране и нейното съществуване, защото считаме, че то ни поставя в едно неравнопоставено положение спрямо всички останали производители не само от възобновяеми източници. Виждаме, че едната част от компонентите, които формират тази цена са свързани с предишни разходи на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД в периода преди да стартира балансиращият пазар на 01.06.2014 г. Тези признати от регулатора разходи на ЕСО ЕАД за достъп за предишни периоди, ние считаме, че следва справедливо да бъдат разпределени върху всички участници, тъй като виждаме, че след старта на балансиращия пазар всеки един от производителите формира определен небаланс в системата. Нашият прочит е, че ако ЕСО ЕАД е формирало определени разходи за достъп до мрежата преди старта на балансиращия пазар, то те са се формирали не само от производителите от фотоволтаични и вятърни централи. За нас е много важно да получим и информация, защото това ще ни даде възможност ние да сме сигурни, че по един ясен, прозрачен начин и най-вече недискриминационен се защитава именно формирането на такава цена и то конкретно само за производителите от слънчеви и вятърни централи. Ние като производители водим в момента десетки и може би стотици дела срещу предходното ценово решение на КЕВР, както сме водили и срещу по-предишното. Мисля, че една допълнителна информация, която най-вече да ни увери, че по справедлив и достатъчно ясен начин „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД е защитило, че тези разходи са формирани само от нас, би могла да ни удовлетвори. Ние ще продължим да търсим правата си, но мислим, че това е един нормален подход, за да може да бъде ясно как се формира една цена, която ние плащаме. На следващо място бих искала да изразя нашето становище, че ние виждаме в настоящия доклад продължение и затвърждаване на модела от ценовото решение от все още настоящия период. В тази връзка Българска фотоволтаична асоциация възприема настоящия доклад именно като стъпка за плавния преход към либерализиране на пазара през следващата година. Това е

процес, който е много важен за нас - производителите с преференциални тарифи. Виждаме, че се очаква влизане в сила на наредбата с нотифицирането от Европейската комисия, която ще облекчи големите енергийни консуматори от плащане на цена „задължение към обществото“ в компонентата за зелена енергия. Това е процес, който ние приветстваме и настоявахме да се случи от няколко години. На днешното обществено обсъждане използвам случая да кажа, че като производители ние също ще съдействаме да бъдат приложени всички европейски регулации, които насърчават икономическия растеж и компенсират индустрията и енергийните консуматори от политиките на Европейския съюз в областта на климата и енергетиката. Всички знаем, че освен насърчение за производителите, Европейският съюз е създал един механизъм, който защитава индустрията, защитава големите енергийни консуматори. Виждаме, че това е отразено в тази наредба, която очаквахме да влезе в сила в настоящето ценово решение. Подкрепяме призива, който беше споделен от г-н Константин Стаменов, че наистина законността и производителите, които спазват закона и българското законодателство следва да бъдат наистина толерирани и насърчавани. В този смисъл мислим, че регулаторът изпълнява своите функции.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

По първия въпрос в края на заседанието може да се вземе отношение от работната група.

Венцислав Митовски - гражданин:

Аз приветствам Вашата дейност, че искате да спасите НЕК и не натоварвате потребителите с по-висока цена. Знам, че Вашите правомощия са ограничени, но искам да бъдете по-активни. Сега като гледам този микс за регулирания пазар „АЕЦ Козлодуй“ продава на 30 стотинки. Да не говорим за фотоволтаици и за „Марици“. Държавната „Марица“ продава на около 70 стотинки, държавните ВЕЦ-ове на 60 стотинки. Сега възниква един глобален въпрос, защото ние се въртим в един омагьосан кръг. Това е проблемът с дългосрочните договори. И друг път съм казвал, че по договора за функциониране на Европейския съюз, в Глава Конкуренция, като това право е над нашето и ние трябва да го изпълняваме, пише, че договори, които ограничават конкуренцията, осъществяват подялба на пазари и поставят едни предприятия в по-благоприятно положение са нищожни от възникването си и са държавна помощ. Има един много важен текст в този договор, в който пише, че такива договори не могат да бъдат нито приети, нито запазени. Затова Полша и Унгария, които предприеха тези действия много преди нас, получиха от Европейската комисия писмо, че това е неправомерна държавна помощ и задължиха тези дългосрочни договори, сключени с държавния оператор, както е при нас, да бъдат прекратени. Вярно е, че и от Европейската комисия не стигат докрай и не казват какво точно казва този договор, че те са нищожни, че не могат да продължават. Имаше един механизъм за компенсиране на инвестициите до размера на инвестицията. Сега при „Мариците“ инвестицията е примерно около два милиарда. Не е проблем ние да им я платим. Има много банки с малки лихви, които са дори извън Европа, защото те ще имат печалба между 26% и 30%. Дори и по този път да вървим, ние няма да загубим и ще облекчим и вас като Комисия. Има един текст в нашия Закон за енергетиката, който ясно казва, че при договори, които противоречат на европейското право, КЕВР може да предоговори механизмите на ценообразуването. Ако дойде това прословуто писмо, което Европейският съюз две години не може да го напише... Не знам какъв е този Европейски съюз и какво трябва да направим, за да напише това, което е написал за Полша и за Унгария, че това е прекомерна държавна помощ. Тогава ще имате право да предоговорите цените на всички дългосрочни договори. Тогава няма да е както е сега – за сметка само на държавните предприятия, които се казва, че са лошите стопани и те фактически държат енергетиката. „Марица 1“ и „Марица 3“ не плащат като производители нищо. Те го

плащат, НЕК им връща парите. С една дума за тях това не важи. При фотоволтаиците. Да не се оплакват, защото вървим по този път и ако НЕК фалира, ние може да загубим централи и т.н., но тогава няма да има юридическо лице по тези дългосрочни договори отсреща. Те просто трябва да изчезнат. Аз апелирам „Марица 1“, ВЕИ-та и др. да спасяват НЕК, защото без НЕК техните договори ще бъдат нищожни.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Искам да кажа само няколко думи по повод на това, което заявихте. Първо. Към момента и при сегашната нормативна база Комисията за енергийно и водно регулиране не регулира цените на двете централи от Маришкия басейн. Единственото, което има право да променя работната група са количествата енергия, които влизат в микса за регулирания пазар. На второ място. Вярно е, че Унгария и Полша предоговориха и впоследствие смениха собствеността на централите на тяхна територия, но процесът по договаряне при едната и при другата държава продължи между пет и шест години. В България този процес започна преди две години с отправено искане от Комисията за енергийно и водно регулиране (тогава Държавна комисия за енергийно и водно регулиране) до Европейската комисия. Няма орган на територията на Европейския съюз, освен Европейската комисия, който да може да се произнесе дали един договор има недопустима държавна помощ или не. Неслучайно и в случая с Полша и Унгария произнасянето е било от Европейската комисия. Искането КЕВР да смени цените и да промени това са наистина неосъществими блянове. Това, което в момента тече е кореспонденция с Европейската комисия. Мисля, че ние сме изчерпали всички въпроси, които бяха поставени към Комисията за енергийно и водно регулиране и се очаква решение на Европейската комисия, което не можем да изискаме да се случи в желан от нас момент. Ние просто изчакаме това решение и се надяваме да ни удовлетвори. След това решение и в зависимост от това какво е, ще има съответни действия. Към момента не можем да направим нищо. Не искам да започваме дискусия.

Венцислав Митовски:

Ще спазите ли чл. 21?

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Аз обясних, че това е договор...

Венцислав Митовски:

Не за „Мариците“ говоря... Добре...

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Това е договор за функциониране на Европейския съюз. Нищо не стои над него. Нищо.

Венцислав Митовски:

Нищо, ама ето, че седи...

Макарий Новев- независим енергиен експерт:

Преди да започна искам да напомня, че при Вас се намира доклад, който е при Кунева и Аталай и най-после го получихте и Ви е. Ще намерите време да го прочетете и тогава ние – като уважаващи се хора, все пак сме работили в една зона, да погледнете някои неща в този доклад. Второто, което сме дали е последното писмо до председателя на Народното събрание г-жа Цеца Цачева и толкова тактично подходихме, че светкавично Ви го дадохме преди заседанието, за да не получите изненада в стил змия от пазва. Трето. Преди време на г-н Боев и на Вас дадох обобщен анализ за т.нар. загуби на

топлофикацията в рамките на пропуските.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Г-н Новев, за топлофикациите говорихме във второто обществено обсъждане.

Макарий Новев- независим енергиен експерт:

Вие директно от мен сте го получили, а сега ще го получите и косвено... И е ужасяващо, който може да го чете. Даже в рамките на цяла България отиват на милиард. Следващото, което мога да Ви кажа е... Това заседание, ако не намери развитие в някакъв протокол, това е празна Мара, тъпан бие.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Протокол ще има, г-н Новев.

Макарий Новев- независим енергиен експерт:

Протокол ще има и не е необходимо да отговаряте на всички, а да го запишете. Примерно в протокола от преди четири години Макарий Новев предупреждава, че ако не се вземат мерки да се анализират и да се конкретизират технологичните загуби, ще стане фал... И което е най-важно... Сега вече съм притеснен с една жалба индивидуално до тях, която дано пристигне до Вас.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Какво означава „до тях“? Кои са те?

Макарий Новев- независим енергиен експерт:

До ЧЕЗ.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Те са зад Вас и слушат внимателно.

Макарий Новев- независим енергиен експерт:

Те каквото са ми написали... Аз трябва да кажа, че ако го прочетат, трябва да вземат и да се измият със сапун... от стария сапун. Имаше един такъв голям калъп... Идваме на приказката, когато една симпатична дама беше В и К, от София. По стечение на обстоятелствата тя и г-жа Харитонова са работили под егидата на моя брат... така, нейните хора... В който бяха посочени допълнителните разпоредби на Закона за енергетиката, технологичските загуби. И всички може би... който желае до помни... пише, че Макдоналдс оливията, която е след пържене на картофите е технологически отпадък. Толкова съм притеснен от поведението на ЧЕЗ, че казвам ви, ще свършат всички видове ценови решения, ако ние отидем в съда.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви , г-н Новев.

Макарий Новев- независим енергиен експерт:

Следващото. Досега много конкретно говоря и няма нито една... Трето. Г-н Александров започна да обяснява нещо, но не му дадоха възможност. Искам да го подкрепя. Виждам аз цената на електроенергията, ето ми я тука една фактура за един абонат.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

На ЧЕЗ...

Макарий Новев- независим енергиен експерт:

На ЧЕЗ, която казва колко лева е, все едно, че е бойлер. Когато загревате един кубик... 51,3 кВтч на кубик... Равно на цената на топлинната енергия: 0,006681 по X. Получава се при това съотношение на цените, че 177 кВтч трябва да ви поднесе топлофикацията, за да може над тази сума вие да сложите бойлер. Следователно всички, които са си сложили бойлери да вземат да си дадат... Ако някой иска да ми възрази, веднага да ми възрази, защото... Недейте да ми отговаряте. Не, щом в протокола се пише, недейте да ми отговаряте.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Точно така, но да спазваме и регламента, защото има и други хора, които искат да вземат думата, г-н Новев.

Макарий Новев- независим енергиен експерт:

Вие ми обещахте, че ще правите бюлетин, обещахте, че ще правите протокола като хората...

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Протоколът е точно като хората, защото се прави звуков запис.

Макарий Новев- независим енергиен експерт:

Точно аз съм го чел. Не е като хората. Вие едва ли имате време да ги четете всички тези работи, но ако ги прочетете, всички тука казват по нещо много важно. Благодаря Ви.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря много, г-н Новев. Мисля, че представителите на електроразпределителните дружества чува изказването на г-н Макарий Новев. Давам думата на г-н Огнян Винаров от Граждански контрол и мисля от Гражданско движение „ДЕН“.

Огнян Винаров – Граждански контрол, Гражданско движение „ДЕН“:

Да, точно така. Недейте да забравяте какво е това. Вие сте член на същото движение.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Точно. Аз исках...

Огнян Винаров – Граждански контрол, Гражданско движение „ДЕН“:

Движение за енергийна независимост.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Точно така.

Огнян Винаров – Граждански контрол, Гражданско движение „ДЕН“:

Оттам полетяхте нагоре и ще Ви защитаваме да не паднете надолу.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Разчитам.

Огнян Винаров – Граждански контрол, Гражданско движение „ДЕН“:

Цитирам едно Ваше изказване, което беше през медиите. Едното беше, че от 1-ви юли се намалява цената на природния газ с 10%.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Точно така.

Огнян Винаров – Граждански контрол, Гражданско движение „ДЕН“:

Обаче не е имало такъв доклад на „Булгаргаз“ и да го одобрите на заседание. Скрита картина е дали това участва както за топлофикацията, така и за електрификацията за цените. Това предишно публично изказване е на 6-ти октомври, когато бе доказано от Министерство на енергетиката, че 7% намаление на цената на природния газ носи 50 млн. лв. намаление от произведената електроенергия от тези 31 ТЕЦ-а работещи на газ, които са от когенерацията. Тогава съм адресирал това писмо и до БСК, КРИБ, АИК и БТПП, че докато бяхте при главния прокурор КЕВР с решението си открадна от бизнеса и гражданите нови 100 млн. лева от полагащото им се намаление.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Нищо подобно.

Огнян Винаров – Граждански контрол, Гражданско движение „ДЕН“:

А цената на тока, поради намаление на цената на природния газ с 14,26. Вие за тези 21% преди това, където документално е доказано и установено от цяла комисия... Аз което защитавам от 21%, са седем по три... Двадесет и едно. 150 млн. Вие публично признахте, че са 120 млн. Сега с тези 10% стават общо 63% за целия период от намаляването на природния газ. 63% отговарят на 450 млн. Това съм го дал в доклад... и Вие го имате... до министър-председателя, до г-н Томислав Дончев, който отговаря за енергетиката, до министъра на енергетиката, до Вас. Когато бяха 400 млн.... Сега с тези нови 10% са още 50 млн. Питането ми е къде са тези 450 млн. Как са отразени в намалението на цената, което стана поради конюнктура на световни пазар? Не може да се хвалите, че Вие сте задължали или облекчили цените на бизнеса, а това просто си беше естествено, но пак аз не ги виждам. Това ми е първият въпрос. Благодаря, че тук все пак намерих тази т. нар. „задължение към обществото“, което Европейската комисия ми пише, че това... Езикова грешка ли е или е някакво необяснимо тълкувание? Кой е обществото? Гражданите и бизнеса ли са обществото? Ние на самите себе си ли дължим? Това е скрито покриване на състоянието на натрупаните дефицити на НЕК. В тази 23,9, понеже имаше спорове... Противопоставяхме бизнес срещу граждани. Колко е намалението за бизнеса и колко е за нас? Последният въпрос, който искам да засегна. Това е на вашето бюро и на повечето уважаеми комисари съм го раздал. Вие определяте цени тука в заповедта на НЕК, по които той продава... това са за обществена доставка на електрическа енергия... по които той продава на регулирания пазар на трите ЕРП-та. В техните обосновки за разходи се приема количеството енергия умножена по тази цена. Сега ще бъде 166,63. Ето какво прави ЧЕЗ, симпатичният ЧЕЗ. Гостували са в моето предаване. Между другото те са единствените, които предложиха това, което Европейската комисия иска от Вас – да представят индивидуален договор по образец, за да одобри Комисията индивидуални договори за продажба на електрическа, топлинна, водна и газова енергия. „АЕЦ Козлодуй“: 2 954 000 МВтч, което в техния микс представлява... Вие не сте направили както всички досега предшественици и председатели, които даваха микс за медиите и за всички как се образува. Ето как образува своя микс ЧЕЗ. Вие мислите, че това са разходите, които дават, че са на каквата цена сте определили, а те си купуват 37,8% от „АЕЦ Козлодуй“. Кондензационни електрически централи, използващи за гориво въглища: 28,75. Използващи пак гориво и въглища ТЕЦ-ове: 5,15. Комбинирани и използващи ТЕЦ-ове гориво от природен газ: 7,56. Тука си давам сам на себе си отговор, че тези 450 млн., при това положение, че са 7,96 не могат да повлияят решително за намаляване на общата цена. Помагам Ви в отговора към мен. Вятърни електроцентрали: 2,90. Няма какво да плачете. Симпатични сте ми, но вижте колко участвате. Не сте

толкова... И всички онези, които казват: „Утрепаха ни с високите цени“... Тези ВЕИ-тата не могат да говорят, защото виждат само как изкупува ЧЕЗ. Фотоволтаични: 4,29% участват в цената. Преди това е дадено количеството и виждате кои преди това са с голям процент. Водноелектрическите централи, това са ВЕЦ-те на НЕК. Те имат ниска цена там от 67 лв. 30 лв. са на „АЕЦ Козлодуй“. На „ТЕЦ Марица изток 2“ също е ниска. ВЕИ от биомаса: 0,17%. Закупена електроенергия от балансиращия пазар: 0,73%. Виждате отдолу, цветно... Това от тях, от ЧЕЗ... Не е така тука моя някаква компилация. Моля медиите да го отразят това, както и това становище за неясно разпределение на добавката към обществото. Цената, която Ви е им давате и те изкупуват уж от НЕК, по последното решение е 166,63, не е такава, каквато те купуват от НЕК, а е друга, която те са закупили и надали ще остане свободно от „АЕЦ Козлодуй“: при либерализацията на пазара да остане енергия за гражданите, за частните договори.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Само искам да направя едно уточнение за цената на природния газ. Още на 10 май съгласно правилата „Булгаргаз“ обяви публично предварителната си прогноза за нова цена на природния газ. Това не е нещо, което е било скрито, защото всички медии го отразиха. Изчисленото от „Булгаргаз“ намаление беше 9,97%. Днес вече трябва да се е получила в нашето деловодство окончателната прогноза, която потвърждава 9,97%.

Огнян Винаров – Граждански контрол, Гражданско движение „ДЕН“:

Това сте го калкулирали за топлинната и за електрическата енергия?

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Разбира се. Да, защото иначе сега трябваше да се прави всичко това. Ако не беше прието, щеше да бъде коригирано. Следващото. Когато говорихте за тези 450 млн. Аз не мога да кажа дали са точно 450 млн., но дори преди последното изменение на цената с близо 10%, което ще влезе в сила от 01.07.2016 г., преди него 235 млн. лв. са спестени от високоефективната електроенергия за разходи, които преди НЕК даваше за изкупуване. 235 млн. лв. Сега трябва да станат повече. Трябва и да прибавите това, което следва от намаляването на цената на топлинната енергия. Така ще получите окончателната сметка. Не мога да Ви отговоря за тези 450 млн. на прима виста.

А. Йорданов:

За да не остане някакво недоразумение, г-н Винаров. Това, което прочетохте от фактурата на „ЧЕЗ Електро“. Тази разбивка по цени е илюстрация на микса на „Националната електрическа компания“, който бива продаван на електроразпределителните дружества, тъй че няма разминаване. Това, което прочетохте е просто обяснение.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря, г-н Йорданов. Наистина това е много точно пояснение.

Красимира Пищухина – изпълнителен директор на Асоциация „Свободен енергиен пазар“:

Благодаря за възможността да представя позицията на АСЕП. Първо. Съвсем накратко ще представя Асоциация „Свободен енергиен пазар“, тъй като вероятно не е твърде известна. Това е организация с нестопанска цел и е учредена през 2014 г. Тя работи за установяване на свободен енергиен пазар с ясни и прозрачни правила, с равнопоставен достъп на всички участници. Във връзка с насоките за енергийно регулиране в доклада на КЕВР. АСЕП би искала да представи становище, че те ще имат изключително негативни последици върху целия свободен пазар в страната и могат да забавят цялото му развитие.

По административен ред регулираните цени на електрическа енергия за небитови клиенти на ниско напрежение, които не са избрали друг доставчик се променят драстично до нива, които конкурират цените на свободния пазар. Асоциацията счита, че това нарушава пазарните отношения, тъй като конкуренцията трябва да се развива на свободния пазар. В случая се получава, че регулираният пазар се противопоставя на свободния пазар. Според Асоциацията описаният подход поставя в неравностойно положение всички търговци на електрическа енергия, които работят на свободния пазар спрямо крайните снабдители. По подразбиране в момента последните снабдяват тази категория клиенти. Всъщност се елиминира икономическата логика тези клиенти да преминават на свободния пазар на електрическа енергия. Ние смятаме, че ефектът от това ще бъде не само липса на преминаване на клиенти на свободния пазар, но и вълна на връщане на клиенти, които вече са излезли на свободния пазар към снабдяване от регулирания пазар. В този смисъл изглежда, че това регулаторно решение ще бъде против либерализацията на пазара и ще създаде необосновано предимство за крайните снабдители на пазара на електрическа енергия. Бихме искали да обърнем внимание, че снабдяването на небитовите клиенти по регулирани цени е едно временно състояние на пазара, което е запазено единствено да гарантира известна защита на тези клиенти в преходната фаза към пълната либерализация на пазара. В този смисъл регулираните цени на битовите клиенти имат за цел да мотивират и стимулират преминаването им към свободния пазар. В случая се получава, че те се използват за поставяне в конкуренция на крайните снабдители и търговците на електрическа енергия. Ние представихме своето становище. Бихме искали да разберем какво е мнението на КЕВР във връзка с това. Смятаме, че това решение ще спре наблюдаваното в последно време динамично развитие на пазарните взаимоотношения през последните години и навлизането на търговците все повече в крайното снабдяване на малките клиенти. Бихме искали да призовем КЕВР да не допуска ограничаване и нарушаване на конкуренцията на енергийните пазари и тяхното енергийно функциониране. Бихме искали да получим коментар как това решение се съотнася с прокламираната политика за увеличаване на дела на свободния пазар и насърчаване на пазарните отношения в сектора.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря, г-жо Пищухина. След Вас, ако няма други изказвания в залата, ще дам думата на представителите на работната група. Само искам да вметна следното. В последните години много силно Комисията за енергийно и водно регулиране беше атакувана, че не премахва кръстосаното субсидиране между битовите и небитовите потребители на регулиран пазар. Това, което се прави със сегашното ценово решение е до голяма степен премахване на това кръстосано субсидиране, което е и едно от условията да достигнем до напълно либерализиран пазар. Както премахнахме до голяма степен кръстосаното субсидиране между топлинна и електрическа енергия, произвеждана като високоефективна по комбиниран способ, така се стремим да премахнем и това кръстосано субсидиране. Това е една стъпка по посока либерализиране на пазара. Считаю, че независимо от Вашето твърдение има стимули за излизане на свободен пазар. Юридически ние сме ги обезпечили. Обезпечили сме ги не с обявените, а по-скоро с афишираните стандартизирани товари профили, с правилата, които могат да бъдат използвани от крайните клиенти за смяна на доставчика. Отчитам, че с нашето решение условията в определен смисъл стават недотам благоприятни за търговците на електроенергия, но аз все пак считаю, че има възможност за това излизане. В никакъв случай няма да има връщане отново към регулирания пазар, освен на битови потребители, които са се оказали клиенти на търговци, които поначало не са им предложили добри условия. Колеги, има ли друго изказване от хора, които не са вземали думата? Няма. При това положение се обръщам към работната група.

П. Младеновски:

Ще взема отношение. Кратко ще отговоря на всички поставени въпроси. Няма да влизам в дълги обяснения и коментари, като по-подробно ще бъдат разгледани становищата на присъстващите, когато бъдат подадени в писмен вид в мотивите към конкретното решение. Относно изказванията на г-н Дечев и г-н Стаменов. Уверявам Ви, че всички известни на работната група към момента резерви са използвани за намаляване на цената „задължение към обществото“, което сме коментирали неведнъж. Относно въпросите на г-жа Меглена Русенова за цена достъп и конкретно за ценообразуващия елемент в цената за достъп, а именно стари разходи на „Електроенергийния системен оператор“. Тези разходи са възникнали в периода между 2013 г. и 2014 г., когато действаше отмененото от съда Решение № Ц-33. Операторът е представил пред Комисията доказателства за закупена допълнителна разполагаемост над признатата в цените му. Тази допълнителна разполагаемост е във връзка с променящата се генерация именно от производителите на слънчева и вятърна енергия. В тази връзка тези разходи наистина са доста високи, но следва да се отбележи, че тогава действащата цена за разполагаемост (тук говорим само за разполагаемост, не за балансираща енергия), която операторът плаща на производителите, за да поддържат мощности, които той би следвало да използва при променящата се генерация, тогава не са били дефинирани както в момента на определен разход от 10 лв. Тогава са заплащани реалните разходи, които за двете централи от Маришкия басейн знаете колко по-високи са от 10 лв. Тези възникнали разходи за оператора, възникнали в Решение № Ц-33, Комисията приема да компенсира за период от три години. В миналото решение на Комисията допълнително поставихме в мотивите към решенията, че при станали известни някакви допълнителни обстоятелства, при които тази сума на компенсацията бъде намалена, ние ще коригираме впоследствие и цената. Това се случи тази година и причината за това са постигнатите извънсъдебни споразумения между ЕСО и производителите от слънце и вятър, присъединени към преносната мрежа, с които операторът постига извънсъдебни споразумения. На база на това е и предложението на дружеството цената му да се намали от 7,14 на 6,85. Подходът, който той използва не е регулаторен. Регулаторният подход би следвало да намали цялата сума, тъй като остават още две години. Ние намаляваме цялата сума за разсрочване. Затова сумата е 7,4. В противен случай би била 6,85 тази година и отново 7,14 през следващата. Мисля, че бях изчерпателен относно въпроса Ви. Относно това, което цитира г-н Винаров. Само искам да отбележа, че въпросният микс на НЕК от 2013 г., който той е раздал на залата, сме го коментирали във Вашето предаване, когато бях гост. Тогава Ви обясних, че това е миксът на НЕК. Относно въпросите, поставени от г-жа Красимира Пищухина. Наистина съществуваха опасения при изчистване на кроссусубсидирането между отделните групи клиенти на регулиран пазар, да не се намалят цените до нива, които биха застрашили работата на свободния пазар. Ние сме анализирали цените, които в момента търговците предлагат на свободния пазар. Уверявам Ви, че намалението далеч не достига цените на свободния пазар. Наистина има една разлика между 5% и 10% до момента. Наистина затрудняваме работата на търговците с тези по-ниски цени за небитовите потребители на регулиран пазар, но ние като регулатор освен интересите на търговците, защитаваме и интересите на крайните потребители. Вярно е, че първо чрез намаление на цените, сега на регулиран пазар, и второ: чрез елиминиране на тази лесна възможност за привличане на клиенти само чрез предлагане на голяма отстъпка от цената. Това в крайна сметка ще доведе до допълнително засилване на конкуренцията, което ще предложи по-добри продукти за крайния потребител. Крайният ефект, който търсим са по-добри продукти, по-добри цени. Като потърпевш от това нещо, благодетелстван ще бъде крайният потребител и по-скоро крайният небитов потребител. Това ще даде тласък на икономиката или поне на тази част, в която е малкият бизнес. Относно твърденията Ви, че търговците са поставени в неравностойно положение спрямо крайните снадбители. Регулираните цени са по-високи. Не доста, но поне с 5%-10% по-високи от предлаганите в

момента на свободния пазар. В никакъв случай търговците не са поставени в неравностойно положение. Относно опасенията за ограничаване на конкуренцията. Лично аз не виждам как може да се ограничи конкуренцията. По-скоро би се засилила, което ще доведе пак до ползи именно за крайния потребител. Последното твърдение, че очакват вълна от връщане на клиенти на регулиран пазар за мен е неоснователно. Не мисля, че регулираният пазар в момента може да предложи това, което може да предложи свободният пазар. Комисията твърдо стои зад либерализацията на пазара и развитието на свободния пазар. Опасенията може би са свързани единствено с клиенти, които отдавна са сключили договори на доста по-високи цени от предлаганите в момента на пазара и които аз съм сигурен, че търговците от асоциацията ще актуализират много бързо и ще предотвратят тази възможност.

След като установи, че няма други изказвания, доц. д-р Иван Н. Иванов благодари още веднъж на присъстващите и закри в 15:25 ч. общественото обсъждане, като напомни за 14-дневния срок, в който могат да се представят в Комисията предложения по проект на решение относно утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“. Закритото заседание за приемане на решение ще се проведе на 30.06.2016 г.

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-04-00-69/06.06.2016 г.
2. Писмо на КЕВР с изх. № Е-04-00-72/07.06.2016 г.
3. Писмо на КЕВР с изх. № Е-04-00-71/07.06.2016 г.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(С. Годорова)

.....
(Р. Осман)

.....
(А. Йорданов)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Г. Златев)

.....
(Е. Харитонова)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА